

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

گروه مشاوره

پایان نامه کارشناسی ارشد مشاوره خانواده

عنوان:

**اثر بخشی برنامه "والدگری کودکان نافرمان" بر
روش های والدگری مادران و مشکلات رفتاری کودکان**

نگارنده:

حمیده حاجی سیدرضی

استاد راهنما:

دکتر منوچهر ازخوش

استاد مشاور:

دکتر کارینه طهماسیان

مشاور آمار:

دکتر اکبر بیگلریان

سال تحصیلی ۱۳۸۸

شماره ثبت: ۱۶۲-۳۰۰۰

این گم کرده ره در این وادی گام نهاد تا آنچه پیشم جان دیده و گوش دل
شنیده با قطره های شبنم چکیده از قلم، بر بال های سپیده کاغذ به گونه ای که
پیش رو داری جمع نموده و تقدیم می کند:

به تو ای مهربان،

ای رهرو،

به تو ای تک سوار بلند پرواز اندیشه

که می فواهی، می جوئی و می طلبی مفهوم زیبایی و حقیقت را ... معنویت را
و می ستایی ارزش والای انسانی را،

و می پویی دگرگونی و جهش را، تمرک و رفتن نه سکون را،

ماندن، اما ثابت قدم بودن را؛

سافتن و سازندگی، اما سازشگر نبودن را؛

و دیدن، اما عمیق نگریستن را.

لیک مرا بضاعتی نیست در این فرمان و تنها درو کردم، ساقه های بارور این
مزرع را و ادعایی نیست مرا در این فوشه چینی، بل هدیه ای است کوچک که
سر دهم،

"تا بدانجا رسید دانش من که بدانم همی که نادانم"

تقدیم به

پدرم
پدرم

که بذره‌های منطق و استقامت را در وجودم نهادینه ساخت

مادرم
مادرم

که صبر و مهربانی اش، همواره استوارترم نمود

و قدر دانی از حامد، مرجان، حمید و محمد حسین

که همیشه همراهم بودند.

بر خود لازم می دانم از استاد عزیزم دکتر علی عسگری استادیار گروه روانشناسی دانشگاه تهران، قدر دانی کنم که با اعتمادش، جسارت ورود به این عرصه را در من ایجاد و با راهنمایی ها و روحیه سرشار از تفکر علمی خود، مسیر را روشن تر و مقصد را دست یافتنی تر نمود. به حق ایشان برای من نه تنها استاد روش تحقیق بلکه راهنمای چگونه اندیشیدن و چگونه عمل کردن است.

همچنین از استاد راهنمای گرامی ام دکتر منوچهر ازخوش، استادیار گروه مشاوره که همواره با متانت و گشاده رویی خود، موجب دلگرمی ام بودند، سپاسگذارم.

از کمک های استاد مشاور محترم دکتر کارینه طهماسیان استادیار پژوهشکده خانواده دانشگاه شهید بهشتی و مشاور آمار دکتر اکبر بیگلریان تشکر می کنم.

همچنین از دکتر نیکلاس لانگ (Nicholas Long)، استاد گروه طب اطفال دانشکده طب دانشگاه علوم پزشکی آرکانزاس آمریکا و مدیر روانشناسی طب اطفال در بیمارستان کودکان و طب اطفال آرکانزاس، از طراحان برنامه آموزشی پژوهش حاضر به پاس کمک های فکری، مقاله ها و بسته آموزشی به طور ویژه قدردانی می کنم.

از سرکار خانم مریم بیات کارشناس ارشد روانشناسی بالینی کودک که با نهایت حوصله و دقت یاری رسان اینجانب در انجام مشاهده ها و بخش کیفی پژوهش بودند، سپاسگذارم.

از دیگر اساتید گروه مشاوره، خانم شعاعی ناظر داخلی و دکتر دولتشاهی استادیار گروه روان شناسی بالینی، ناظر خارجی پایان نامه که با نهایت دقت، نظرات مفیدی ارائه نمودند، متشکرم.

از خانم ها مظاهری و جعفری مسئولین محترم خانه اسباب بازی بریانک، خانم غیب الهی مسئول گرانقدر خانه سلامت بریانک، خانم عطائیان کارشناس سلامت ناحیه ۱ و خانم وقریام مدیر اداره سلامت منطقه ۱۰ تهران که مقدمات اجرای پژوهش حاضر را در این مراکز فراهم آوردند و نیز اداره کل سلامت شهرداری تهران مخصوصاً معاونت محترم، آقای امیری که در تسریع روند اداری پژوهش از هر تلاشی فرو گذار ننمودند، قدر دانی می نمایم.

در انتها نیز از تمامی دوستانم به ویژه رضوان، فاطمه و سمیه که همراه همیشگی و موجب دلگرمی ام بودند، سپاسگذارم.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف اثر بخشی برنامه " والدگری کودکان نافرمان " بر روش های والدگری مادران و مشکلات رفتاری کودکان در خانه های سلامت، اسباب بازی و فرهنگ شهرداری منطقه ۱۰ تهران اجرا شد. بدین منظور سیاهه رفتاری کودک (ECBI، آبیبرگ و راس، ۱۹۷۸) برای ۷۰ مادر دارای کودک ۴-۶ سال داوطلب شرکت در پژوهش در این مراکز اجرا شد. ۳۰ نفر از مادرانی که نمره بالایی در ECBI داشتند، بر اساس شرایط زمانی و مکانی اجرا، در دو گروه ۱۵ نفره آزمایش و گواه قرار گرفتند (که در پس آزمون به ۲۵ نفر کاهش یافت) و به سیاهه رفتاری والدین (CRPBI، مارگولیز و وینتراب، ۱۹۷۷) پاسخ دادند. سپس تعامل هر مادر و کودک در گروه آزمایش مورد مشاهده قرار گرفت. گروه آزمایش به مدت ۶ هفته جلسه های ۲ ساعته والدگری را دریافت کردند. بعد از دو هفته پس آزمون اجرا و تعامل مادر و کودک نیز مشاهده شد. تحلیل کوواریانس نشان داد پس از مداخله، روش های والدگری مادران گروه آزمایش و بعد کنترل قاطعانه آن نسبت به گروه گواه به طور معناداری بهبود یافت. ولی برنامه والدگری به طور معناداری بر ابعاد پذیرش/طرد، استقلال روانشناسانه/ کنترل روانشناسانه روش های والدگری مادران و شدت و فراوانی مشکلات رفتاری کودکان موثر نبود. یافته های این پژوهش می تواند در پیشگیری از مشکلات رفتاری کودکان، کاربردهای بالینی داشته باشد.

واژه های کلیدی: والدگری کودکان نافرمان، روش های والدگری، مشکلات رفتاری کودکان

عنوان	صفحه
فصل اول	۱
کلیات پژوهش	۱
مقدمه	۲
بیان مسئله	۳
اهمیت و ضرورت	۶
اهداف پژوهش	۹
۱-۱ اهداف کلی	۹
۲- اهداف اختصاصی	۹
۳- اهداف کاربردی	۱۰
فرضیه های پژوهش	۱۰
۱- فرضیه های اصلی	۱۰
۲- فرضیه های فرعی	۱۰
تعاریف متغیرها	۱۱
۱- والدگری کودکان نافرمان (متغیر مستقل)	۱۱
۲- روش های والدگری (متغیر وابسته)	۱۱
۳- مشکل رفتاری کودک (متغیر وابسته)	۱۱
فصل دوم	۱۳
ادبیات پژوهش	۱۳
مشکلات رفتاری کودک	۱۴
علل مشکلات رفتاری کودک	۱۷

۱- عوامل مربوط به کودک	۱۷
۲- عوامل مربوط به خانواده	۱۷
۳- عوامل مربوط به اجتماع و محیط	۱۹
روش های ارزیابی رفتارهای والد و کودک	۲۰
۱- مقیاس درجه بندی رفتاری	۲۰
۲- مصاحبه	۲۱
۳- مشاهده	۲۱
دیدگاه های نظری مشکلات رفتاری کودک	۲۲
۱- الگوی پزشکی یا زیست شناختی	۲۲
۲- الگوی روان پویایی	۲۳
۳- سیستم خانواده	۲۴
۴- نظریه شناختی رفتاری	۲۵
۵- نظریه دلبستگی	۲۶
تفاوت سنی و جنسیت در مشکلات رفتاری	۲۶
والدگری	۲۸
روش ها و سبک های والدگری	۲۸
رابطه والدگری و مشکلات رفتاری کودک	۳۲
رابطه متقابل والدگری و مشکلات کودک	۳۶
تفاوت مادران و پدران در والدگری	۳۶
عوامل موثر در والدگری	۳۸
۱- خصوصیات والدین	۳۸

۳۹	۲ - خصوصیات کودک.....
۴۰	۳- عوامل اجتماعی و فرهنگی.....
۴۲	مداخله های مربوط به والدگری.....
۴۵	انواع مداخله در والدگری.....
۴۵	۱ - آموزش یا تربیت والدگری.....
۴۶	۲ - آموزش مدیریت والدگری.....
۴۶	تاریخچه آموزش والدگری.....
۴۸	نافرمانی و برنامه درمانی.....
۵۰	برنامه والدگری کودکان نافرمان.....
۵۱	مطالعات انجام شده.....
۵۵	فصل سوم.....
۵۵	روش شناسی پژوهش.....
۵۶	طرح پژوهش.....
۵۶	جامعه آماری.....
۵۷	گروه نمونه و شیوه نمونه برداری.....
۵۷	ملاک های ورود.....
۵۷	مشخصه های توصیفی گروه نمونه.....
۵۸	ابزارهای پژوهش.....
۵۸	۱- سیاهه رفتاری کودک آبرگ.....
۵۹	۲- سیاهه رفتار والدینی.....
۶۰	اعتباریابی ابزارهای پژوهش.....

۶۰.....	جامعه به منظور اعتباریابی ابزارها.....
۶۰.....	نمونه به منظور اعتباریابی ابزارها.....
۶۰.....	مشخصه های توصیفی گروه نمونه به منظور اعتباریابی ابزارها.....
۶۱.....	روش اجرا و گردآوری داده های پژوهش.....
۶۱.....	مشاهده تعامل مادر و کودک.....
۶۲.....	روش تحلیل داده ها.....
۶۳.....	ملاحظات اخلاقی.....
۶۳.....	چارچوب جلسات.....
۶۵.....	فصل چهارم.....
۶۵.....	یافته های پژوهش.....
۶۶.....	توصیف داده ها.....
۷۷.....	تحلیل داده ها.....
۸۴.....	تحلیل های جانبی و کیفی پژوهش.....
۸۴.....	گزارش موارد.....
۱۰۶.....	فصل پنجم.....
۱۰۶.....	بحث و نتیجه گیری.....
۱۰۷.....	مروری کوتاه بر پژوهش.....
۱۰۸.....	تبیین یافته های پژوهش.....
۱۲۱.....	تحلیل نتایج فردی.....
۱۲۲.....	نتیجه گیری نهایی.....

۱۲۴.....	محدودیت ها
۱۲۵.....	پیشنهاد برای پژوهش های آتی
۱۲۶.....	منابع
.....	پیوست ها
۱.....	پیوست ۱: محتوای جلسه های آموزشی
۸.....	پیوست ۲: سیاهه رفتاری والدین
۱۱.....	پیوست ۳: سیاهه رفتاری کودک

فهرست شکل ها

شماره شکل	عنوان	صفحه
۲-۱	نگاهی کلی به انواع رفتارهای مشکل ساز سلوکی و اختلالات مرتبط از کودکی تا نوجوان	۱۶
۲-۲	بعد اول والدگری	۳۰
۲-۳	بعد دوم والدگری	۳۱
۲-۴	والدگری به عنوان پیامد	۴۲
۲-۵	الگوی آموزش والدین	۴۷
۲-۶	روند فرمان برداری کودک	۴۹

فهرست جدول ها

شماره جدول	عنوان	صفحه
۳-۱	میانگین سنی مادران به تفکیک گروه آزمایش و گواه	۵۸
۴-۱	مشخصه های توصیفی نمره استاندارد شده روش های والدگری در سیاهه رفتاری والدین به تفکیک گروه ها	۶۶
۴-۲	مشخصه های آماری بعد پذیرش / طرد سیاهه رفتاری والدین به تفکیک گروه ها	۶۸
۴-۳	مشخصه های توصیفی بعد کنترل روانشناسانه / استقلال روانشناسانه سیاهه رفتاری والدین به تفکیک گروه ها	۶۹

شماره جدول	عنوان	صفحه
۴-۴	مشخصه های توصیفی بعد کنترل قاطعانه/کنترل سهل گیرانه سیاهه رفتاری والدین.....۷۱ به تفکیک گروه ها	
۴-۵	مشخصه های توصیفی خرده مقیاس شدت مشکل سیاهه رفتاری کودک.....۷۲ به تفکیک گروه ها	
۴-۶	مشخصه های توصیفی خرده مقیاس فراوانی مشکل سیاهه رفتاری کودک.....۷۴ به تفکیک گروه ها	
۴-۷	مقایسه واریانس ها و میانگین های گروه آزمایش و کنترل در موقعیت پیش آزمون.....۷۶	
۴-۸	آزمون F لوین برای همگونی واریانس های روش های والدگری، خرده مقیاس های.....۷۷ آن و مشکلات رفتاری کودک در گروه های پژوهش	
۴-۹	خلاصه محاسبات تحلیل کوواریانس تک متغیری برای بررسی اثر برنامه.....۷۸ والدگری کودکان نافرمان بر روش های والدگری مادران با تعدیل نمره های پیش آزمون	
۴-۱۰	خلاصه محاسبات تحلیل کوواریانس تک متغیری برای بررسی اثر برنامه.....۷۹ والدگری کودکان نافرمان بر پذیرش/طرد مادران با تعدیل نمره های پیش آزمون	
۴-۱۱	خلاصه محاسبات تحلیل کوواریانس تک متغیری برای بررسی اثر برنامه والدگری کودکان.....۸۰ نافرمان بر استقلال روانشناسانه/کنترل روانشناسانه مادران با تعدیل نمره های پیش آزمون	
۴-۱۲	خلاصه محاسبات تحلیل کوواریانس تک متغیری برای بررسی اثر برنامه والدگری.....۸۱ کودکان نافرمان بر کنترل قاطعانه/کنترل سهل گیرانه مادران با تعدیل نمره های پیش آزمون	
۴-۱۳	خلاصه محاسبات تحلیل کوواریانس تک متغیری برای بررسی اثر برنامه.....۸۲ والدگری کودکان نافرمان بر شدت مشکلات رفتاری کودکان با تعدیل نمره های پیش آزمون	

شماره جدول	عنوان	صفحه
۴-۱۴	خلاصه محاسبات تحلیل کوواریانس تک متغیری برای بررسی اثر برنامه.....	۸۳
	والدگری کودکان نافرمان بر فراوانی مشکلات رفتاری کودکان با تعدیل نمره های پیش آزمون	

فهرست نمودارها

شماره نمودار	عنوان	صفحه
۴-۱	مقایسه میانگین نمرات استاندارد شده روش های والدگری.....	۶۷
۴-۲	مقایسه میانگین های بعد پذیرش / طرد.....	۶۹
۴-۳	مقایسه میانگین های بعد کنترل روانشناسانه / استقلال روانشناسانه.....	۷۰
۴-۴	مقایسه میانگین های بعد کنترل قاطعانه / کنترل سهل گیرانه.....	۷۲
۴-۵	مقایسه میانگین های خرده مقیاس شدت مشکل کودک.....	۷۴
۴-۶	مقایسه میانگین های خرده مقیاس فراوانی مشکل کودک.....	۷۵
۴-۷	رفتارهای مثبت و منفی والدگری مادر ۱ در پیش و پس آزمون مشاهده ها.....	۸۵
۴-۸	رفتارهای مثبت و منفی والدگری مادر ۲ در پیش و پس آزمون مشاهده ها.....	۸۷
۴-۹	رفتارهای مثبت و منفی والدگری مادر ۳ در پیش و پس آزمون مشاهده ها.....	۸۸
۴-۱۰	رفتارهای مثبت و منفی والدگری مادر ۴ در پیش و پس آزمون مشاهده ها.....	۹۰
۴-۱۱	رفتارهای مثبت و منفی والدگری مادر ۵ در پیش و پس آزمون مشاهده ها.....	۹۲
۴-۱۲	رفتارهای مثبت و منفی والدگری مادر ۶ در پیش و پس آزمون مشاهده ها.....	۹۴
۴-۱۳	رفتارهای مثبت و منفی والدگری مادر ۷ در پیش و پس آزمون مشاهده ها.....	۹۶

شماره نمودار	عنوان	صفحه
۴-۱۴	رفتارهای مثبت و منفی والدگری مادر ۸ در پیش و پس آزمون مشاهده ها.....۹۸	۹۸
۴-۱۵	رفتارهای مثبت و منفی والدگری مادر ۹ در پیش و پس آزمون مشاهده ها.....۱۰۰	۱۰۰
۴-۱۶	رفتارهای مثبت و منفی والدگری مادر ۱۰ در پیش و پس آزمون مشاهده ها.....۱۰۲	۱۰۲
۴-۱۷	رفتارهای مثبت و منفی والدگری مادر ۱۱ در پیش و پس آزمون مشاهده ها.....۱۰۳	۱۰۳
۴-۱۸	رفتارهای مثبت و منفی والدگری مادر ۱۲ در پیش و پس آزمون مشاهده ها.....۱۰۴	۱۰۴

فصل اول

کلیات پژوهش

مقدمه

مشکلات رفتاری کودکان شامل اعمالی است که از یک طرف بر فرایند رشد و انطباق کودک تأثیر منفی می‌گذارد و از طرف دیگر برای دیگران نیز مزاحمت به وجود می‌آورد (نادری و نراقی، ۱۳۷۳). غالباً والدین مشکلات رفتاری کودکان را، دشواری در اداره رفتارهایی مثل قشقرق به پا کردن، پرخاشگری، داد و فریاد راه انداختن و نافرمانی می‌دانند (گیمل و هالند، ۱۳۸۳). در حالی که به دلیل انعکاس شیوه تعاملی والدین، در الگوهای تربیتی آنان، زمینه‌ای فراهم می‌آید که باعث بروز مشکلات رفتاری کودک می‌شود (داگلاس^۱، ۱۳۸۶).

والدین از طریق تعامل با کودکان در رشد رفتار آنان نقش اصلی را ایفا می‌کنند (کمپل^۲، ۱۹۹۷؛ نقل از کزدا^۳، آیبِرگ^۴، ریچ^۵ و کوئریدو^۶، ۲۰۰۴). مطالعات نشان می‌دهند کیفیت مثبت روابط والد-کودک با عزت نفس و کارآمدی اجتماعی کودکان رابطه دارد (کیم^۷ و کیکتی^۸، ۲۰۰۴) و تعامل منفی والدین نیز باعث اختلالات رفتار ایدایی^۹ کودکان می‌شود (پترسون^{۱۰} و همکاران، ۱۹۹۲؛ نقل از ولز^{۱۱}، اپستین^{۱۲} و هاین شاو^{۱۳}، ۲۰۰۰). والدین در این تعامل‌ها از طریق شخصیت، نگرش‌ها، طبقه اجتماعی-

---

^۱- Douglas

^۲- Kampbel

^۳- Calzada

^۴- Eyberg

^۵- Rich

^۶- Querido

^۷- Kim

^۸- Cicchetti

^۹- disruptive behavior disorders

^{۱۰}- Patterson

^{۱۱}- Wells

^{۱۲}- Epstein

^{۱۳}- Hinshaw

اقتصادی، عقاید، تحصیلات، ارزش های فرهنگی و معیارهای خود بر فرزندان تأثیر می گذارند (هترینگتون^۱ و پارک^۲، ۱۳۷۳).

چون به طور کلی، خصوصیات والدین نقش مهمی در رشد کودک دارد، ویژگی های کودکان نیز پیامد مستقیم چگونگی فرزندپروری و خصوصیات الگوهای ارتباطی والدین است (استافورد^۳ و بهیر، ۱۳۷۷)، به گونه ای که روش های والدگری می تواند کودک را برای فراگیری و استفاده از مهارت های کنارسازمان آماده کند و یا آنان را بیش از پیش در معرض مشکلات قرار دهد (بلونت^۴ و دیگران، ۱۹۸۹؛ نقل از شرودر^۵ و گوردون^۶، ۱۳۸۴/۲۰۰۲). با توجه به اهمیت نقش والدگری در بروز و تشدید مشکلات رفتاری کودکان، به نظر می رسد با مداخله در شیوه های آن به منظور اصلاح و بهبود، می توان مشکلات رفتاری کودک را کاهش داد و از انتقال آن به سنین بالاتر پیشگیری کرد. از این رو پژوهش حاضر قصد دارد از طریق آموزش "والدگری کودک نافرمان"^۷، روش های والدگری در مادران را بهبود و در نتیجه مشکلات رفتاری کودکان را کاهش دهد.

بیان مسئله

مشکلات رفتاری دوران کودکی مثل پرخاشگری^۸، لجبازی، گستاخی^۹ و نافرمانی^{۱۰} معمولاً در طول دوران پیش از مدرسه مخصوصاً بین پسران رایج (کبلی^{۱۱} و آگدن^{۱۲}، ۲۰۰۹) و از ۱۴ تا ۲۵ درصد در تغییر است (آپشر^{۱۳}، ونز-گراس^{۱۴} و رید^{۱۵}، ۲۰۰۹). نافرمانی از مهمترین مشکلات رفتاری کودکان است، به گونه ای که بیشترین موارد ارجاعی به درمانگاه های کودک به دلیل این مشکل است (لانگ^{۱۶}، ۲۰۰۷). مطالعات متعددی به بررسی مشکلات رفتاری کودکان، علت ها و پیامدهای آن پرداخته اند. به عقیده کزدا و همکاران (۲۰۰۴) رفتارهای مخل کودکان از تعامل چندگانه عوامل بیولوژیکی، محیطی و

¹- Hetherington

²- Parke

³- Stafford

⁴- Blount

⁵- Shroeder

⁶- Gordon

⁷- Parenting the strong-willed child

⁸- aggression

⁹- impulsivity

¹⁰- noncompliance

¹¹- Kjøbli

¹²- Ogden

¹³- Upshur

¹⁴- Wenz-Gross

¹⁵- Reed

¹⁶- Long

خانوادگی شکل می گیرد و والدگری به عنوان عامل خانوادگی، با ماندگاری و انتقال مشکلات رفتاری کودک به دوران تحولی بعدی رابطه مستقیمی دارد (میلر-لوییز^۱، باگورس^۲، سایر^۳ و پریور^۴، ۲۰۰۶).

در واقع می توان گفت همه کودکان دارای سطحی از مشکلات رفتاری اند که به مرور زمان و رشد کودک تغییر می کند، ولی آنچه در سال های پیش از مدرسه بیشترین تأثیر را در این تغییر دارد، مهارت های والدگری است. والدینی که روش و مهارت های ضعیفی دارند، باعث ماندن کودک در همان سطوح از مشکلات رفتاری می شوند (فورهند^۵ و لانگ، ۱۹۸۸).

والدگری ساختی ذاتاً پیچیده و چند وجهی است که شامل شناخت اجتماعی والدین از اعمال و روش های خود می شود و نشان دهنده رفتار واقعی آن ها به هنگام تعامل با کودکان است. در واقع والدگری روشی است که والدین از طریق آن، روابط، روش ها و محیط پرورش فرزند را در تعامل های خود با کودکان و نوجوانان شکل داده و تعبیر و تفسیر می کنند (پاستینن^۶، لیرا^۷، متساپلتو^۸ و پاکینن^۹، ۲۰۰۸).

والدگری ابعاد متعددی دارد و در حالی که در بر گیرنده مفاهیمی مثل تقویت مثبت، گرمی و پذیرش است و با تأمین تجارب مثبت برای کودک، نگرش او نسبت به خود^{۱۰} و جهان را توسعه می دهد؛ در عین حال نیز می تواند با طرد، انتقاد، کنترل و سطوح پایین گرمی و تقویت مثبت همراه باشد و با ارائه اطلاعات منفی درباره خود، نگرشی افسرده در کودک به وجود آورد (بروس^{۱۱}، کول، دلیر^{۱۲}، جکوئز^{۱۳}، پائیدا^{۱۴} و لاگرانگ^{۱۵}، ۲۰۰۶).

در زمینه چگونگی اثرگذاری والدگری بر رفتارهای کودک، تولن^{۱۶} (۱۹۹۵؛ نقل از کزدا و همکاران، ۲۰۰۴) معتقد است عواملی مثل خصوصیات والدین، خلق و خوی کودک و محیط خانوادگی، با تأثیری که بر روش های والدگری می گذارد، موجب بروز رفتارهای خاصی در کودکان می شود.

¹- Miller-lewis

²- Baghurst

³- Sawyer

⁴- Prior

⁵- Forehand

⁶- Pustinen

⁷- Lyyra

⁸- Metsapelto

⁹- Pulkkinen

¹⁰- self

¹¹- Bruse

¹²- Dallaire

¹³- Jacquez

¹⁴- Pineda

¹⁵- LaGrange

¹⁶- Tolan